

Activiteitenplan

Ontwikkeling Zwembad Brandenburg

Oude Brandenburgerweg 67 te Bilthoven

Gemeente De Bilt

Activiteitenplan

Ontwikkeling Zwembad Brandenburg

Oude Brandenburgerweg 67 te Bilthoven

Opdrachtgever: Gemeente De Bilt

Projectnummer: 2363.03

Datum: 29-10-2020

Projectleider en rapporteur: Laura Tilleman

Autorisatie: Jur Metselaar

Opdrachtnemer: Buro Ontwerp & Omgeving
Velperweg 157
6824 MB Arnhem
Postbus 2033
6802 CA Arnhem
info@ontwerpenomgeving.nl
www.ontwerpenomgeving.nl

1	INLEIDING	3
2	SAMENVATTING.....	4
2.1	Locatiegegevens	4
2.2	Soort.....	4
2.3	Ontheffing	4
3	PROJECTGEBIED	5
3.1	Beschrijving projectgebied	5
3.2	Toekomstige situatie	5
4	METHODE EN ONDERZOEKSRESULTATEN.....	6
4.1	Vleermuizen	6
5	GEWONE DWERGVLEERMUIS.....	8
5.1	Staat van instandhouding.....	8
5.2	Effecten	8
5.3	Maatregelen	8
6	MAATREGELEN EN PLANNING.....	10
6.1	Uitvoering van de werkzaamheden	10
6.2	Ophangen tijdelijke verblijfplaatsen	10
6.3	Ongeschikt maken van het gebouw	11
6.4	Controle op de effectiviteit	11
6.5	Bescherming tijdelijke verblijven	11
6.6	Sloop van bebouwing	12
6.7	Aanbrengen permanente verblijfplaatsen	12
6.8	Logboek	12
6.9	Planning.....	12
7	WERKPROTOCOL.....	13
8	WETTELIJK BELANG EN ALTERNATIEVEN	14
8.1	Wettelijk belang	14
8.2	Alternatieven.....	14
9	KWALIFICATIE EN CONTACTGEGEVENS	15
9.1	Kwalificatie onderzoekers	15
9.2	Opdrachtgever	15
9.3	Ecoloog/opdrachtnemer	15
10	LITERATUURLIJST	16
10.1	Overige geraadpleegde bronnen.....	16
	BIJLAGE I: LOGBOEK	17

1 INLEIDING

In opdracht van Gemeente De Bilt is door Buro Ontwerp & Omgeving een activiteitenplan opgesteld voor een locatie aan de Oude Brandenburgerweg 67 te Bilthoven. Op 21 februari 2020 is er door BOO een quickscan natuurtoets uitgevoerd. Hieruit bleek dat er mogelijk gebouwbewonende vleermuizen aanwezig zijn op de locatie. Voor overige beschermde soorten is er geen overtreding van de Wnb te verwachten als gevolg van de activiteiten. Naar aanleiding van de quickscan is er in 2020 door BOO een nader onderzoek naar gebouwbewonende vleermuizen uitgevoerd. Hieruit blijkt dat er op de locatie sprake is van twee paarverblijven van de gewone dwergvleermuis (rapportage 21 september 2020). Naar aanleiding van de resultaten van het nader onderzoek is onderhavig activiteitenplan opgesteld.

In onderstaande tabel staat een samenvatting van de resultaten van het nader ecologisch onderzoek. Aangegeven is waar welke soort is aangetroffen, welke artikelen van de wet natuurbescherming mogelijk overtreden worden en welke vervolgstappen genomen moeten worden.

Soort	Aanwezigheid	Locatie	Wnb artikel	Vervolgstep
Gewone dwergvleermuis	2 paarverblijven	Noordwest- en zuidweshoek zwembad	3.5 lid 1, 2 en 4	• Ontheffing Wnb • Activiteitenplan

In totaal zijn er twee paarverblijven van gewone dwergvleermuizen aangetroffen binnen het projectgebied. Bij de werkzaamheden op de locatie worden Wnb artikel 3.5 lid 1, 2 en 4 mogelijk overtreden.

Voor het overtreden van de verbodsbepalingen uit artikel 3.5 lid 2 en 4 (soorten opzettelijk storen en verblijfplaatsen vernielen) is een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming noodzakelijk. Daarnaast is ook artikel 3.5 lid 1 relevant voor gebouwbewonende vleermuizen. Dit artikel heeft betrekking op het doden en vangen van soorten. Er is echter geen ontheffing in het kader van dit wetsartikel nodig indien mitigerende maatregelen worden getroffen en zorgvuldig wordt gehandeld.

Voor de geplande ontwikkeling wordt daarom een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming aangevraagd voor de verstoring, beschadiging en vernieling van verblijfplaatsen van vleermuizen (artikel 3.5 lid 2 en 4 Wnb). Deze ontheffing wordt aangevraagd voor de periode 01-01-2021 tot 31-12-2025. Dit activiteitenplan dient ter onderbouwing van de beschermingsmaatregelen en de ontheffingsaanvraag.

In het voorliggende rapport worden achtereenvolgens de samenvatting (hoofdstuk 2), het projectgebied (hoofdstuk 3), de methode en onderzoeksresultaten (hoofdstuk 4), de betrokken soort (hoofdstuk 5), de maatregelen en planning (hoofdstuk 6), het werkprotocol (hoofdstuk 7), het wettelijk belang en de alternatieven (hoofdstuk 8) en de kwalificatie en de contactgegevens (hoofdstuk 9) beschreven.

2 SAMENVATTING

2.1 Locatiegegevens

Adres:	Oude Brandenburgerweg 67, 3721 DV Bilthoven
Gemeente:	De Bilt
Provincie:	Utrecht
Coördinaten:	52.124618, 5.189376
Kadastraal:	BIL01-F-5144

2.2 Soort

Nederlandse naam:	Gewone dwergvleermuis
Wetenschappelijke naam:	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>
Functie plangebied:	Paarverblijf
Periode aanwezig:	Jaarrond
Nader onderzoek door:	Buro Ontwerp & Omgeving
Uitvoeringsjaar:	2020
Vastgesteld:	Conform vleermuisprotocol 2017

2.3 Ontheffing

Periode ontheffing:	01-01-2021 tot 31-12-2025
Verbodsbepaling:	Artikel 3.5 lid 2 en 4, storen, vernielen en beschadigen rustplaatsen
Aanvraag op grond van:	Artikel 3.8 lid 5b 3e belang: "in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten"
Motivering:	Om een duurzame, toekomstbestendige situatie te creëren moet het oude zwembad worden gesloopt. Meer informatie in hoofdstuk 8.
Alternatieven:	Het pand is op geen enkele wijze meer opnieuw te gebruiken en staat herontwikkeling van de locatie in de weg. Meer informatie in hoofdstuk 8.
Alternatief inrichtingsplan:	Het pand heeft een gebouwstructuur die niet meer functioneel is om er een nieuwe functie aan te geven. Alleen middels sloop kan er een nieuwe ontwikkeling op deze locatie mogelijk gemaakt worden. Meer informatie in hoofdstuk 8.
Alternatieve werkwijze:	Bij sloop van de gebouwen gaan de verblijven van gewone dwergvleermuis verloren. Dit is niet te voorkomen. De werkzaamheden vinden plaats in de minst kwetsbare periode waarbij de gewone dwergvleermuis in een eerder stadium heeft kunnen wennen aan nieuwe verblijfplaatsen (kasten). Dit is het meest gunstige alternatief, waarbij de mate van verstoring zoveel mogelijk wordt beperkt.
Alternatieve planning:	De planning is afgestemd op de aanwezigheid van de gewone dwergvleermuis. Het pand wordt in een niet kwetsbare periode ongeschikt gemaakt. Pas daarna wordt het pand gesloopt.
Mitigatie:	Ja, meer informatie pagina 8-12
Effectief bewezen:	Alternatieve verblijflocaaties Slopen buiten de kwetsbare periode
Begeleidend ecooloog:	Ja
Instandhouding:	Ja, meer informatie op pagina 8
Onderbouwing:	Zie hoofdstuk 8.

3 PROJECTGEBIED

3.1 Beschrijving projectgebied

Het projectgebied aan de Oude Brandenburgerweg 67 ligt in de kern van Bilthoven in gemeente De Bilt. Het bestaat uit een oud zwembadcomplex en de bijbehorende ligweide (figuur 1). Rondom het complex bevinden zich woningen, een waterpartij, een vestiging van Sportcity en het nieuwe complex van zwembad Brandenburg. Aan de zuidzijde loopt de Oude Brandenburgerweg, aan de oostkant de Kuifeendlaan en aan de zuidwestkant van het gebouw bevindt zich de Talinglaan.

Figuur 1. Ligging projectgebied zwembad Brandenburg.

Het gebouw bestaat aan de zuidzijde uit één etage, aan de noordzijde (zwembad) uit twee etages en is voorzien van een plat dak. Aan de westzijde van het gebouw bevindt zich een waterpartij met wat lage begroeiing en bomen. De oude ligweide van het zwembad bestaat uit verharding, gras en ruigtekruiden. Het complex wordt omgeven door enkele groenperkjies. Verder is er geen begroeiing aanwezig in het projectgebied.

3.2 Toekomstige situatie

De voorgenomen ontwikkeling betreft de sloop van het bestaande complex en de realisatie van ca. 20 grondgebonden woningen.

4 METHODE EN ONDERZOEKSRISULTATEN

4.1 Vleermuizen

Methode

Het nader onderzoek is uitgevoerd conform het vleermuisprotocol 2017 (Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus & Zoogdiervereniging, 2017).

Omdat onderzoek is gedaan naar gebouwbewonende vleermuizen zijn de onderzoeksmethode van de gewone dwergvleermuis aangehouden, waarbij ook andere vleermuissoorten aangetoond konden worden. Dit houdt in dat er in de periode mei tot oktober 2020 de volgende onderzoeken zijn uitgevoerd (BIJ12, 2017):

- Kraamverblijven: Twee onderzoeksrondes (15 mei - 15 juli) met een tussenperiode van minimaal tien dagen;
- Zomerverblijven: Twee onderzoeksrondes (15 mei - 15 aug) met een tussenperiode van minimaal tien dagen, waarbij minimaal één onderzoeksrondes moet plaatsvinden in de kraamperiode;
- Paarverblijven: Twee onderzoeksrondes (15 aug - 30 sep) met een tussenperiode van minimaal tien dagen. In deze periode baltsen de mannetjes van de gewone en ruige dwergvleermuis om vrouwtjes te lokken. Deze activiteit wordt vastgesteld rondom de paarverblijfplaatsen.
- Massawinterverblijven: Twee onderzoeksrondes (1 aug - 10 sep) met een tussenperiode van minimaal tien dagen. Dit onderzoek is gecombineerd met het onderzoek naar paarverblijven.

De veldbezoeken zijn uitgevoerd onder omstandigheden die gunstig zijn voor het waarnemen van vleermuizen. De temperatuur was bij alle veldbezoeken tenminste 10°C, de windsnelheid lag onder de 5 Bft. en er viel geen neerslag. De veldbezoeken voor de verschillende verblijfsfuncties werden gecombineerd uitgevoerd indien dit mogelijk was.

Type onderzoek	Datum	Tijd	Temp. (°C)	Wind (Bft.)	Weer	Waarnemers
Zomer	02-06-2020	03:20 – 05:20	14	NO2	0-10% bewolking en droog	L. Tilleman H. Peters
Kraam	11-06-2020	21:50 – 00:00	17-16	NO2	0% bewolking en droog	L. Tilleman H. Peters
Kraam/zomer	14-07-2020	21:50 – 23:55	15-14	W2	90% bewolking en droog	L. Tilleman E. Kaandorp
Paar/winter	26-08-2020 27-08-2020	23:00 – 02:00	15-13	W – ZW2	30-95% bewolking en droog	L. Tilleman H. Peters
Paar/winter	10-09-2020	00:00 – 02:00	13	NW2 – W1	0% bewolking en droog	L. Tilleman H. Peters

De onderzoeken werden uitgevoerd met behulp van vleermuisdetectors (Batlogger M en Pettersson D200) waarmee ultrasone geluiden van vleermuizen hoorbaar werden gemaakt voor het menselijk oor.

Resultaten

Tijdens de veldbezoeken zijn er geen kraam-, zomer- of winterverblijven vastgesteld. Tijdens de onderzoeken in augustus en september zijn er wel twee paarverblijven vastgesteld. Deze bevinden zich in de noordwestelijke en zuidwestelijke hoek van het zwembad (figuur 2).

Figuur 2: Resultaten paaronderzoek. Witte stippen geven locaties van de paarverblijven aan.

5 GEWONE DWERGVLEERMUIS

5.1 Staat van instandhouding

De gewone dwergvleermuis is een algemeen voorkomende soort, waarvan geen aanwijzingen bekend zijn voor een aantalsverandering (NDFF, 2020). De staat van instandhouding is in de huidige situatie 'ongunstig – ontoereikend' in Nederland. De criteria populatieomvang, verspreidingsgebied, kwaliteit van het leefgebied en toekomstperspectief zijn beoordeeld als gunstig. Het toekomstperspectief wordt beoordeeld als ongunstig, waardoor de eindbeoordeling ongunstig is. Daarbij wordt wel vermeld dat de staat van instandhouding als 'gunstig' beoordeeld wordt indien voldoende mitigerende maatregelen genomen worden (Arcadis, 2018). Er wordt niet verwacht dat de staat van instandhouding in gevaar komt bij het verwijderen van deze verblijfplaatsen. Door het aanbieden van vervangende verblijfplaatsen zal de plaatselijke populatie namelijk geen negatieve effecten ondervinden.

De gewone dwergvleermuis komt bijna overal in Nederland voor en leeft in verschillende biotopen. De soort jaagt bij opgaande vegetatie, bossen, bomenrijen, water en in de bebouwde kom in tuinen of bij straatlantaarns (Janssen et al., 2008). In de omgeving van het projectgebied is voldoende geschikt leefgebied aanwezig. De woningen aan de Talinglaan bevatten geschikte kantpannen en de waterplas en houtopstanden naast het zwembad kunnen gebruikt worden om langs te foerageren. Naast het aanbieden van vervangende verblijfplaats(en) is het voor de soort dus ook mogelijk om naar andere gebouwen in de omgeving uit te wijken.

5.2 Effecten

De gewone dwergvleermuis valt onder de Habitatrichtlijn en is beschermd volgens artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. Hierdoor is het verboden om de soort opzettelijk te doden of vangen (artikel 3.5 lid 1 Wnb), is het verboden om de soort opzettelijk te verstoren (artikel 3.5 lid 2 Wnb) en is het verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of vernielen (artikel 3.5 lid 4 Wnb).

Overtreding van artikel 3.5 lid 1 moet worden voorkomen door op zorgvuldige wijze te handelen en de werkzaamheden uit te voeren in de minst kwetsbare periode van het jaar.

Omdat het gebouw dient als paarverblijfplaats zal de sloop van de gebouwen leiden tot overtreding van artikel 3.5 lid 2 en lid 4 van de Wet natuurbescherming.

Zoals boven beschreven worden op korte of lange termijn geen negatieve effecten verwacht op de lokale populatie of de staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis. Dit wordt voorkomen door het nemen van maatregelen, zorgvuldig te handelen en de werkzaamheden uit te voeren buiten de kwetsbare periodes.

5.3 Maatregelen

De eerste stap die genomen moet worden is het treffen van mitigerende maatregelen door het plaatsen van (tijdelijke) verblijfplaatsen. Deze moeten binnen 100 à 200 meter van de huidige verblijven worden aangebracht. Omdat er twee paarverblijven zijn vastgesteld moet er gemitigeerd worden met acht vleermuiskasten. Geschikte tijdelijke paarverblijven zijn bijvoorbeeld Schwegler 1FF, VK WS 01 (Vivarapro) of een gelijkwaardige vleermuiskast. Voor het plaatsen van tijdelijke paarverblijfplaatsen geldt een gewenningsperiode van zes maanden voorafgaand aan de paarperiode. Dit betekent dat tijdelijke kasten uiterlijk 15 februari aanwezig moeten zijn. In deze periode kunnen de gewone dwergvleermuizen de kasten inspecteren. Vervolgens kunnen de vleermuizen deze kasten gebruiken als tijdelijke verblijfplaats, wanneer het gebouw ongeschikt wordt gemaakt.

De volgende stap die genomen moet worden is het ongeschikt maken van het gebouw. Dit moet plaatsvinden in de periode waarin vleermuizen het minst kwetsbaar zijn, namelijk tussen 15 april en 15 mei of tussen 15 augustus en 31 oktober. Deze periodes zijn gekozen in overeenstemming met de zoogdiervereniging en mevrouw M. Warringa van de Provincie Utrecht (persoonlijke communicatie, 16-10-2020). Gelet op de gewenningsperiodes van tijdelijke vleermuiskasten is de eerstvolgende periode waarin het gebouw ongeschikt gemaakt kan worden tussen 15 april en 15 mei 2021. Na de gewenningsperiode van zes maanden kan het gebouw ongeschikt worden gemaakt door de spouw flink te laten tochten. Dit kan bereikt worden door de muren op de hoeken van het gebouw volledige te verwijderen. Het doel van deze maatregel is dat vleermuizen het gebouw verlaten voordat de werkzaamheden gaan plaatsvinden. De opgehangen vleermuiskasten zullen in deze periode functioneren als (tijdelijke) verblijfplaats. Vijf dagen na het ongeschikt maken van het gebouw moet worden gecontroleerd of er nog vleermuizen aanwezig zijn. Als deze niet meer worden waargenomen kan de begeleidend ecooloog het gebouw natuurvrij verklaren en kan de sloop plaatsvinden. Hiermee is overtreding van 3.5 lid 1 van de Wnb voorkomen.

Als de bouwfase eenmaal begint moeten permanente verblijfplaatsen worden gerealiseerd in de nieuwe bebouwing. Permanente verblijfplaatsen kunnen op meerdere manieren worden gerealiseerd. Duurzame verblijfplaatsen kunnen in een spouwmuur worden gerealiseerd door deze toegankelijk te maken en geschikt te houden voor vleermuizen (bijv. door open stootvoegen). Verder kunnen permanente verblijfplaatsen gecreëerd worden door een meerlaagse gevelbetimmering aan te brengen. Daarnaast kunnen gevelkasten ingemetseld worden in de bebouwing, bijvoorbeeld van type IB VL 04 van Vivara Pro. Omdat er twee paarverblijven zijn aangetroffen moet er conform het kennisdocument met acht permanente kasten worden gecompenseerd.

6 MAATREGELEN EN PLANNING

6.1 Uitvoering van de werkzaamheden

De planning van de werkzaamheden is afgestemd op de aanwezigheid van de gewone dwergvleermuis en het gebruik als paarverblijf. Het is niet uit te sluiten dat deze paarverblijven eventueel nog in de winter of een ander jaargetijde worden gebruikt. De werkzaamheden die de vleermuizen kunnen verstoren vinden daarom plaats in de minst kwetsbare periode, namelijk half april tot half mei of half augustus t/m 31 oktober (zie tabel). Deze periodes zijn gekozen in overeenstemming met de zoogdiervereniging en mevrouw M. Warringa van de Provincie Utrecht (persoonlijke communicatie, 16-10-2020). Pas nadat het pand ongeschikt is gemaakt en de effectiviteit van deze maatregel is gecontroleerd, mag de sloop plaatsvinden. Met het in acht nemen van de gewenningperiode is de eerstvolgende mogelijkheid tot het ongeschikt maken van het gebouw tussen 15 april en 15 mei 2021.

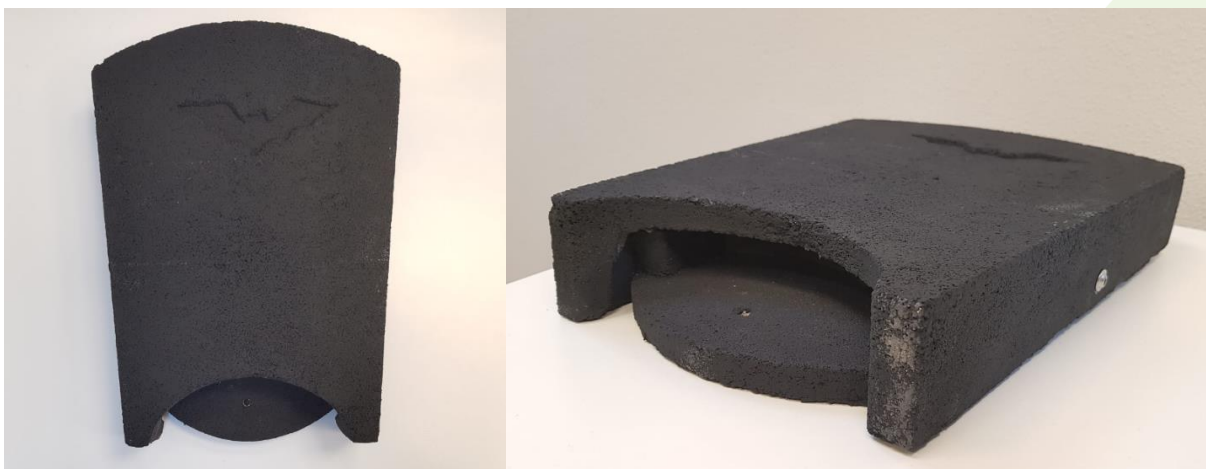
	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Gewone dwergvleermuis												

De ecologische maatregelen worden in de onderstaande volgorde uitgevoerd:

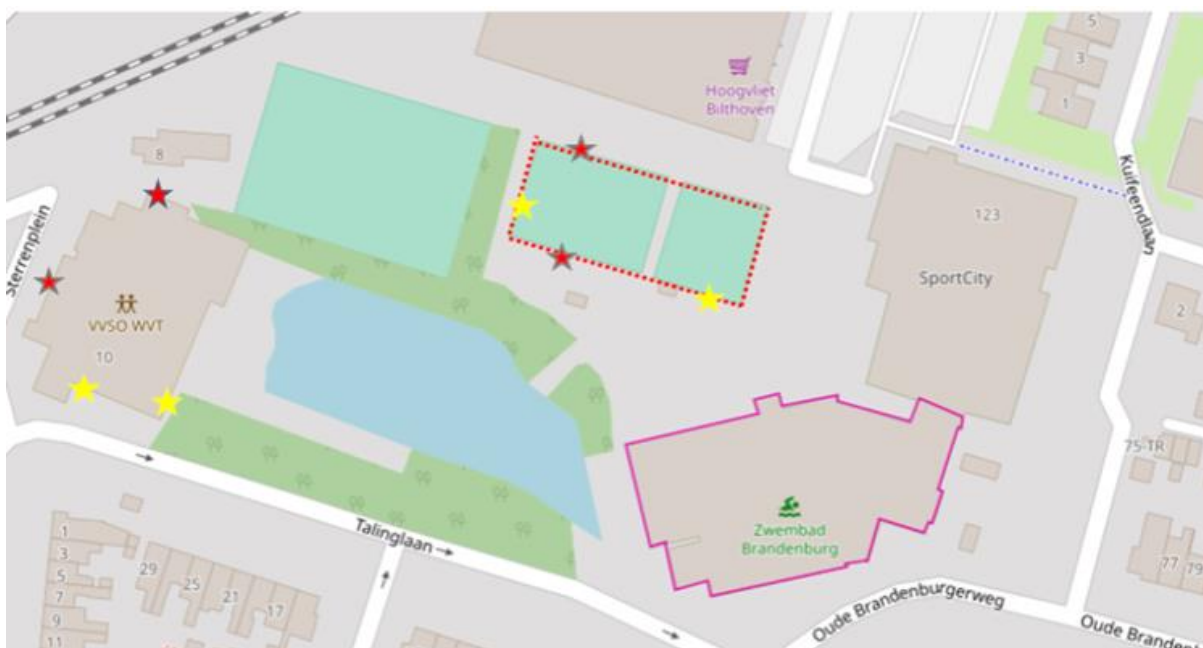
- Ophangen tijdelijke verblijfplaatsen;
- Tijdig ongeschikt maken van het gebouw;
- Controle op effectiviteit;
- Bescherming tijdelijke verblijven;
- Sloop gebouw;
- Aanbrengen nieuwe verblijven;

6.2 Ophangen tijdelijke verblijfplaatsen

In totaal zijn in 2020 acht tijdelijke vleermuiskasten geplaatst. Vier van deze kasten zijn geplaatst op 23 en 24 juli 2020 (VMT1 – Zomerverblijfplaats). Deze kasten hebben geen achterkant, daarom is bij het nieuwe zwembad de achterkant van de kasten dichtgemaakt voor grip en extra isolatie. De overige vier (Vivara Pro type VK WS 01) zijn geplaatst op 28 oktober 2020 (figuur 3). Deze kasten zijn opgehangen conform de voorschriften van het kennisdocument van BIJ12 (figuur 4 en bijlage I). Dit houdt onder andere in dat ze allemaal op drie meter hoogte zijn geplaatst met een vrije invliegrouwe en buiten het bereik van predatoren (BIJ12, 2017). Voor deze tijdelijke verblijfplaatsen geldt een gewenningsperiode van minimaal zes maanden, dit betekent dat de vleermuizen zes maanden de tijd moeten hebben om de nieuwe verblijven te inspecteren. Dit houdt in dat het gebouw vanaf 28 april 2021 ongeschikt gemaakt mag worden indien de ontheffing is verleend.

Figuur 3: Vleermuiskast type VK WS 01 (Vivara Pro). Afmeting: 29 x 40 x 7 cm (b x h x d). Materiaal: Houtbeton.

Figuur 4. Locaties van de tijdelijke vleermuiskasten. Gele sterren geven kasten aan die opgehangen zijn op 23 en 24 juli 2020. Rode sterren geven kasten aan die zijn opgehangen op 28 oktober 2020.

6.3 Ongeschikt maken van het gebouw

Het ongeschikt maken van het gebouw kan plaatsvinden in de periode half april tot half mei of half augustus t/m 31 oktober. Dit moet minimaal vijf dagen voorafgaand de werkzaamheden gebeuren. Om het gebouw ongeschikt te maken als verblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis moet het gebouw gaan tochten. Dit kan bereikt worden door gaten in de muren te maken of door de dakbedekking los te maken, dan wel gaten hierin te maken. Er wordt aangeraden om de muren op de hoeken van het gebouw volledig te verwijderen, waardoor een flinke tocht in de spouwmuur ontstaat en licht kan doordringen. Gaten van 50x50 cm zijn vaak onvoldoende om tocht in de spouw te creëren (BIJ12, 2017). Het doel van deze maatregelen is dat vleermuizen uit het gebouw vertrekken voordat de werkzaamheden plaats gaan vinden.

6.4 Controle op de effectiviteit

Nadat de gebouwen ongeschikt zijn gemaakt moet er na vijf dagen een controle plaatsvinden. Deze controle vindt plaats in dezelfde vorm als het nader onderzoek naar vleermuizen. De temperatuur moet voor het uitvoeren van dit onderzoek dus boven de 10 graden Celsius liggen. Wanneer er nog steeds gewone dwergvleermuizen aangetroffen worden dan moeten de maatregelen worden uitgebreid. Na vijf dagen vindt er opnieuw een controle plaats. Wanneer er geen vleermuizen meer aanwezig zijn kan het gebouw natuurvrij worden verklaard door de begeleidend ecooloog en mogen de werkzaamheden uitgevoerd worden.

6.5 Bescherming tijdelijke verblijven

De tijdelijke verblijven moeten tijdens de werkzaamheden worden beschermd. Er mag geen (bouw)verlichting schijnen of uitstralen op de tijdelijke verblijven. Na uitvoering van de werkzaamheden blijven deze voorzieningen hangen. Als het gewenst is deze voorzieningen te verwijderen, kan dit pas nadat de permanente verblijven zijn geplaatst, de gewenningsperiode van deze kasten voorbij is en de afwezigheid van vleermuizen in de vleermuiskasten is aangetoond.

6.6 Sloop van bebouwing

De bebouwing moet gesloopt worden vanaf één zijde. Op deze manier hebben eventueel nog aanwezige dieren de mogelijkheid om te ontsnappen. Wordt een dier tijdens de werkzaamheden aangetroffen dan moet dit dier de kans krijgen om zichzelf in veiligheid te brengen. Bij onbekende situaties wordt contact opgenomen met de begeleidend ecooloog.

6.7 Aanbrengen permanente verblijfplaatsen

Bij de bouw van de nieuwe woningen worden op acht plaatsen permanente verblijfplaatsen gerealiseerd. Duurzame verblijfplaatsen kunnen in een spouwmuur worden gerealiseerd door deze toegankelijk te maken en geschikt te houden voor vleermuizen (bijv. door open stootvoegen). Verder kunnen permanente verblijfplaatsen gecreëerd worden door een meerlaagse gevelbetimmering aan te brengen of door gevelkasten in de bebouwing in te metselen, bijvoorbeeld van type IB VL 04 van Vivara Pro.

6.8 Logboek

Van alle werkzaamheden wordt een ecologisch logboek bijgehouden dat (digitaal) op de projectlocatie aanwezig is. Het is belangrijk dat alle mitigerende en compenserende maatregelen goed gedocumenteerd worden. Dit houdt in dat de locaties van de nestkasten duidelijk in beeld moeten worden gebracht, maar ook de datum waarop deze geplaatst worden. Daarnaast moet hierin komen te staan wanneer de controle wordt uitgevoerd op de afwezigheid van vleermuizen en wanneer het gebouw natuurvrij is verklaard. Ook als er bepaalde soorten worden aangetroffen tijdens de werkzaamheden moet dit in het logboek worden vermeld. In Bijlage I is een logboek bijgevoegd, waarin de werkzaamheden zijn beschreven die tot nu toe zijn uitgevoerd.

6.9 Planning

De planning van de maatregelen die in dit hoofdstuk aan bod zijn gekomen staat in onderstaande tabel weergegeven.

	2020						2021					
	Juli	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Juni
Kwetsbare periodes												
Nestkasten ophangen	24 jul			28 okt								
Gewenningsperiode										Tot 28		
Doorlooptijd ontheffing												
Gebouw ongeschikt maken										Vanaf 28*		
Afwezigheid controleren											Vanaf 3	
Start werkzaamheden											**	

* Nadat ontheffing is verkregen

** Nadat afwezigheid vleermuizen is bevestigd

7 WERKPROTOCOL

Juli/oktober 2020

- Acht tijdelijke vleermuiskasten opgehangen binnen 200m van het complex

Oktober 2020

- Ontheffingsaanvraag wordt ingediend (doorlooptijd van max. 20 weken)

>28 april 2021 (na verkrijgen ontheffing)

- Ongeschikt maken van complex d.m.v. het slopen van de muren op de hoeken van het gebouw. Evt. het maken van gaten in muren of verwijderen van kozijnen en/of dakbedekking
- Het doel is om tocht te creëren in het complex en de spouwmuren, zodat vleermuizen het pand zullen verlaten

>3 mei 2021

- Controle op effectiviteit (nachttemperatuur >10 °C)
- Natuurvrij verklaring als er geen vleermuizen meer aanwezig zijn
- Als er wel vleermuizen aanwezig zijn, gebouw verder ongeschikt maken en na 5 dagen weer een controle

>4 mei 2021 (na natuurvrij verklaring)

- Aanvang sloop en werkzaamheden
- Realisatie van acht permanente vleermuisverblijven (open stootvoegen, gevelbetimmering of ingemetselde gevelkasten)

Logboek

Van alle werkzaamheden en maatregelen wordt een logboek bijgehouden. Hierin komt te staan welke maatregelen er zijn genomen, wanneer deze genomen zijn en wie er bij betrokken zijn geweest. Deze teksten worden zoveel mogelijk met foto's ondersteund (zie bijlage I).

8 WETTELIJK BELANG EN ALTERNATIEVEN

8.1 Wettelijk belang

Het voormalig zwembad Brandenburg is al jaren niet meer in gebruik, waardoor het gebouw verouderd is. Omdat het gebouw verlaten is bestaat er een verhoogd risico op inbraak en diefstal van herbruikbare materialen. Deze leegstand midden in een woonwijk is ook niet bevorderlijk en zorgt voor een verslechtering van de leefomgeving. Verder is er een nieuw zwembad gerealiseerd ten noorden van het onderzochte complex dat aan de moderne eisen voldoet en de functie van dit pand heeft overgenomen. Daarnaast is het zwembad gasgestookt. Door het oude pand te slopen en aardgasvrije nieuwbouwwoningen te realiseren wordt voorzien in de regionale woningbehoefte en zal er minder CO₂-uitstoot plaatsvinden op de locatie. Hierdoor wordt bijgedragen aan het behalen van de klimaatdoelen van Parijs. Ook is er het voornemen om riothermie uit het nieuwe zwembad te gebruiken om de woningen te verwarmen. Op deze manier wordt een duurzame toekomstige situatie gecreëerd die minder belastend is voor het milieu en bijdraagt aan een betere leefomgeving voor de omwonenden en toekomstige bewoner(s).

Voor de gewone dwergvleermuis wordt de ontheffing daarom aangevraagd in het kader van Artikel 3.8 lid 5b belang 3: *“in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten”*

8.2 Alternatieven

Er zijn geen reële alternatieven voorhanden waarmee de verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuizen behouden blijven. Het complex staat al lange tijd leeg en heeft een gebouwstructuur die niet functioneel is om er een nieuwe functie aan te geven. Daarnaast is er reeds een nieuw zwembad gerealiseerd ten noorden van het complex, waardoor renovatie van het oude zwembad geen reële optie is. Het behouden van het complex is geen alternatief omdat er daarmee geen doelmatige herontwikkeling van het terrein mogelijk is. Door het gasgestookte complex te slopen en aardgasvrije nieuwbouwwoningen terug te bouwen wordt een duurzame en toekomstbestendige situatie gecreëerd.

Door het nemen van soortgerichte maatregelen worden negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen. Door het nemen van mitigerende en compenserende maatregelen en te werken in de minst kwetsbare periodes van de gewone dwergvleermuis wordt het meest gunstige alternatief gebruikt waarmee de mate van verstoring zoveel mogelijk wordt beperkt. De maatregelen die in dit rapport worden besproken zijn gebaseerd op het kennisdocument van BIJ12 en zijn daarmee voldoende effectief bewezen.

9 KWALIFICATIE EN CONTACTGEGEVENS

9.1 Kwalificatie onderzoekers

Buro Ontwerp & Omgeving is betrokken als ecologisch adviseur van dit project. Mevrouw L. Tillemans en de heer J. Metselaar zijn betrokken als projectleider bij dit project. Het veldwerk dat is uitgevoerd voor het nader onderzoek is uitgevoerd door mevrouw L. Tillemans, de heer H. Peters en mevrouw E. Kaandorp.

Mevrouw L. Tillemans is afgestudeerd in Toegepaste biologie aan de HAS Den Bosch.

De heer J. Metselaar is afgestudeerd in Diermanagement aan de Hogeschool Van Hall Larenstein.

De heer H. Peters is afgestudeerd in Toegepaste biologie aan de HAS Den Bosch.

Mevrouw E. Kaandorp is afstuderend studente Milieukunde aan de HAS Den Bosch.

9.2 Opdrachtgever

Gemeente De Bilt
Soestdijkseweg Zuid 173
3721 AB Bilthoven

Opdrachtgever: Wilco de Rooij
Telefoonnummer: 030 228 95 88
E-mail: w.derooij@debilt.nl

9.3 Ecoloog/opdrachtnemer

Bedrijf: Buro Ontwerp & Omgeving
Projectleider: Laura Tillemans
Telefoonnummer: 06 – 44626990
E-mail: l.tillemans@ontwerpenomgeving.nl

10 LITERATUURLIJST

Arcadis (2018). *De staat van instandhouding, Factsheets voor 25 soorten in Gelderland*. Arnhem, Nederland: Arcadis

BIJ12 (2017). *Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus* Versie 1.0, juli 2017*. Utrecht, Nederland: BIJ12

Janssen, J. A. M., Schaminée, J. H. J., Brasseur, S. M. J. M., & de Bruyne, R. H. (2008). *Europese Natuur in Nederland. Soorten van de Habitatrichtlijn. Tweede sterk herziene en uitgebreide druk*. Zeist, Nederland: KNNV Uitgeverij

Nationale Databank Flora en Fauna (2020). *NDFF Verspreidingsatlas Zoogdieren. *Pipistrellus pipistrellus**. Geraadpleegd op 29 september 2020 via <https://www.verspreidingsatlas.nl/8496199#>

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdierversamenwerking (2017). *Vleermuisprotocol 2017, maart 2017*. www.netwerkgroenebureaus.nl en www.zoogdierversamenwerking.nl

10.1 Overige geraadpleegde bronnen

Dietz, C. & Kiefer, A. (2016). *Bats of Britain and Europe*. Londen, Verenigd Koninkrijk: Bloomsbury Publishing.

Middleton, N., Froud, A. & French, K. (2016). *Social Calls of the Bats of Britain and Ireland* (2e ed.). Exeter, Verenigd Koninkrijk: Pelagic Publishing.

BIJLAGE I: LOGBOEK

Datum	Betrokken personen	Activiteit	Beschrijving/foto
23-7-2020	Martinus van der Pijl (BBSW BV)	Eén vleermuiskast opgehangen (1)	VMT1 – Zomerverblijfplaats Zie onder
24-7-2020	Martinus van der Pijl (BBSW BV)	Drie vleermuiskasten opgehangen (2, 3, 4)	VMT1 – Zomerverblijfplaats Zie onder
28-10-2020	Laura Tilleman (BOO) Martinus van der Pijl (BBSW BV)	Vier vleermuiskasten opgehangen (5, 6, 7, 8). 10:30 klaar	Vivara Pro type VK WS 01 Zie onder

